

Mgr Sandra Słowińska

Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN

Tytuł: Mikroklimatyczne uwarunkowania funkcjonowania małych torfowisk i ich otoczenia

Słowa kluczowe: mikroklimat, torfowisko, strefa krawędziowa, albedo, badania transektowe, przymrozki, warunki abiotyczne

STRESZCZENIE

Podjęta w pracy tematyka badawcza koncentruje się wokół mikroklimatycznych uwarunkowań funkcjonowania wybranych torfowisk mszarnych oraz ich otoczenia (las, pole). Głównymi celami w pracy było określenie specyfiki warunków mikroklimatycznych torfowisk Linje i Poledno, określenie związku między parametrami meteorologicznymi i hydrologicznymi a wielkością albedo powierzchni torfowiska oraz ocena zmian warunków mikroklimatycznych na granicy torfowiska oraz lasu i pola uprawnego.

Podjęcie owego przedsięwzięcia podyktowane było potrzebą uzupełnienia wiedzy na temat mikroklimatu torfowisk mszarnych, który to można określić na podstawie kilkuletnich pomiarów meteorologicznych. Dotychczas stosunkowo słabo poznane jest zjawisko zmian warunków mikroklimatycznych w strefach na kontakcie torfowisk oraz otaczających je obszarów. Dlatego też do zrealizowania założonych celów pracy wybrano torfowiska mszarne położone w dwóch wariantach otoczenia, w lesie oraz wśród pól uprawnych. Jako, że strefy te są bardzo interesujące z ekologicznego punktu widzenia, ocena zmian warunków mikroklimatycznych wydaje się być ważnym uzupełnieniem wiedzy na temat panujących tam warunków abiotycznych.

Badania terenowo prowadzone były na dwóch torfowiskach mszarnych w północnej Polsce w latach 2010-2012. Wykonywano serię pomiarów meteorologicznych na samych obiektach, jak i na stacjach referencyjnych, położonych w ich pobliżu. Rejestrowano również poziom wody gruntowej. Ocenę zmian warunków mikroklimatycznych na granicach torfowisk i otaczających je lasu oraz pola uprawnego dokonano w oparciu o badania transektowe temperatury i wilgotności powietrza w warstwie przygruntowej.

Przeprowadzone badania ukazały, iż torfowiska charakteryzowały się istotnie różnymi warunkami mikroklimatycznymi w stosunku do terenu otwartego, jednak różnica w wielkości obiektów, stopniu pokrycia przez drzewa oraz otoczeniu, spowodowała wykształcenie nieco

odmiennych warunków mikroklimatycznych na każdym z obiektów. W pracy stwierdzono również istotny wpływ zmian położenia zwierciadła wody gruntowej na wielkość promieniowania odbitego od powierzchni torfowiska. Torfowiska oddziaływały również pod kątem mikroklimatycznym na strefy bezpośrednio do nich przylegające. W zależności od panujących w trakcie kampanii pomiarowych warunków pogodowych, siła oraz odległość tego oddziaływania były różne.